

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΜΙΑ ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑ

Το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, με την ευκαιρία του εορτασμού της Διεθνούς Ημέρας Μουσείων 2010 με θέμα «Μουσεία για την κοινωνική αρμονία», συμμετέχει στην κοινή εκπαιδευτική δράση των 5 Μουσείων της Θεσσαλονίκης με τίτλο «**5 Ματιές στην Ανθρώπινη Μορφή**». Επιλεγμένα εκθέματα, ένα από το κάθε Μουσείο, προερχόμενα από διαφορετικές εποχές και πλαίσια αναφοράς, «συνομιλούν» με αφορμή την ανθρώπινη μορφή.

Τοιχογραφία από τον λεγόμενο τάφο του Ευστοργίου, Αίθουσα «Από τα Ηλύσια Πεδία στο Χριστιανικό Παράδεισο»

Η τοιχογραφία αυτή χρονολογείται στην παλαιοχριστιανική περίοδο, στον 4ο αι μ.Χ., και βρέθηκε σε τάφο του δυτικού νεκροταφείου της Θεσσαλονίκης (βλ. χάρτη της έκθεσης). Από την τοιχογραφία αντλούμε πληροφορίες για τη ζωή των ανθρώπων εκείνης της εποχής.

Η σκηνή που απεικονίζεται είναι μια τελετή στην οποία συμμετέχει μια ολόκληρη οικογένεια. Διαδραματίζεται σε υπαίθριο χώρο στολισμένο με γιρλάντες και κόκκινες κορδέλες. Οι συμμετέχοντες προσφέρουν χοές, δηλαδή χύνουν λάδι, κρασί ή γάλα στον τάφο ή σε νεκρικό βωμό, προς τιμήν ενός ή περισσότερων νεκρών της οικογένειας.

Α. Παρατηρήστε τα αντικείμενα που σχετίζονται με τις χοές, τα οποία κρατούν στα χέρια τους τα παιδιά στο κεντρικό τμήμα της τοιχογραφίας. Βρείτε αντίστοιχα αγγεία ανάμεσα στα εκθέματα της αίθουσας.

Β. Παρατηρήστε τα ρούχα, τα υποδήματα και την κόμμωση της γυναίκας, του άνδρα και των παιδιών.

Γ. Το βασικό ένδυμα της εποχής για άνδρες και γυναίκες είναι ο χιτώνας. Παρόμοιους αυθεντικούς χιτώνες μπορείτε να δείτε στην αίθουσα «Παλαιοχριστιανική πόλη και κατοικία».

Οι τάφοι και γενικότερα τα νεκροταφεία αποτελούν σημαντική πηγή πληροφοριών για τους ανθρώπους της εποχής τους. Ο συγκεκριμένος τάφος, λόγω του σχήματός του, ονομάζεται καμαροσκεπής. Το είδος του τάφου όπως και η διακόσμησή του δείχνουν ότι ανήκε σε μια οικογένεια ανθρώπων με οικονομική άνεση. Στα νεκροταφεία της εποχής οι τάφοι των πλούσιων και των φτωχών συνυπήρχαν.

Δ. Εντοπίστε άλλα δύο είδη τάφων μέσα στην αίθουσα και προσπαθήστε να καταλάβετε αν ανήκαν σε πλούσιο ή σε φτωχό.

Ο τάφος αυτός ήταν χριστιανικός, όπως δείχνει η επιγραφή πάνω από την τοιχογραφία, όπου διακρίνονται τα γράμματα «ΧΡ» (Χριστός). Ο χριστιανισμός κατά τον 4ο αιώνα μ.Χ. ήταν μια νέα θρησκεία που μόλις άρχιζε να εξαπλώνεται και συνυπήρχε με άλλες θρησκείες. Στη Θεσσαλονίκη λατρεύονταν επίσης οι Ολύμπιοι θεοί, ο Διόνυσος, ο Ηρακλής, ο Κάβειρος, η Ρώμη, αλλά και αιγυπτιακές θεότητες, ο Μίθρας, κ.ά. Η συνύπαρξη αλλά και η συγχώνευση διαφόρων θρησκειών και τύπων λατρείας αποτελούν βασικό χαρακτηριστικό της εποχής.

Ε. Παρατηρήστε στη βιτρίνα μπροστά από τον τάφο ένα ψάρι και μία σφαίρα από ορεία κρύσταλλο (ορυκτό) που βρέθηκαν σε τάφο της περιόδου αυτής. Προέρχονται από την Αίγυπτο και ως σύνολο αποτελούν σύμβολο της αθανασίας της ψυχής, σύμφωνα με την αιγυπτιακή θρησκεία. Ποιος μπορεί να ήταν ο κάτοχός τους; Δώστε όσες διαφορετικές απαντήσεις θέλετε.